

Kik lehetnek a szabad magyar mozgalom zászlóvivői?

RALPH PARKER, a New York Times moszkvai tudósítója lapjának szombati számában hosszabban foglalkozik a szabad magyar mozgalommal. A cikk szerint Moszkvában "csodálkozást kelt", hogy olyan magyar, mint Eckhardt Tibor, miképen kaphatott bármiféle támogatást is az Egyesült Államokban, mint a szabad magyarok képviselője. "A szovjet szemében" — írja Parker — körülményeket, amelyek között Vámbéry Ruzstem, Jászi professzor és Rákosi Mátyás, akiket kiűldöztek Magyarországból, reprezentálják igazán a szabad magyarokat."

A jó Ralph Parker aligha ismeri azokat a körülményeket, amelyek között Vámbéry Ruzstem, Jászi professzor és Rákosi Mátyás elhagyták Magyarországot, különben aligha írta volna le ezeket a sorokat. Vegyük először is Vámbéry Ruzstemet. Vámbéry Ruzstem éppen úgy önként hagyta el Magyarországot, mint tette ezt Eckhardt Tibor. Vámbéry Ruzstemet — tudomásunk szerint — Magyarországon sohasem üldözték, hacsak nem nevezhető üldözésnek az, hogy a kommunizmus után a budapesti Pázmány Péter egyetemen nem tarthatta meg rendes egyetemi tanári állását, amire a Károlyi kormány nevezte ki, de amit az egyetem tanácsa nem volt hajlandó helybenhagyni, úgy hogy fel kellett függeszteni az egyetem autonómiáját és kormánybiztost kellett kinevezni, hogy Vámbéry Ruzstem és hat társa egyetemi rendes tanári állását elfoglalhassa. Vámbéry Ruzstem Magyarországon az utolsó pillanatig is élvezte nyugdíját, sőt Amerikában való letelepedése után még innen is folyamodott, hogy nyugdíját továbbra is utalják ki — mint ő mondotta — Budapesten élő sógorának a kezéhez.

Ha Ralph Parker a valóságnak megfelelő információt kapott volna, akkor nem irta volna Vámbéry Rusztemről, hogy kiüldözték Magyarországból. Vámbéryt senki sem üldözte ki, ő önként ment el, mert — mint annyian — látta, hogy mi fog történni és tudta, hogy egzisztenciája forog veszélyben, ha a hitlerista irány további tért hódít. Más veszély — mint például Eckhardt Tibort, aki ugyanezen okból ment el, de akinek Montgomery volt amerikai követ szerint az élete forgott veszélyben, — Vámbéryt nem fenyegette, mégcsak letartóztatás veszélye sem, mivelhogy a professzor a magyar politikában soha semmiféle komoly szerepet nem játszott. Ugyanigy téved a New York Times tudósítója, Jászi Oszkár esetében is, aki nem is a Horthy rendszer alatt hagyta el Magyarországot, hanem Kun Béla terror uralmának az idején, amit nem tudott elviselni. Jászi Oszkár bukott ember volt Magyarországon már Károlyi Mihály elnökségének az idején is, amit a legjobban bizonyít az a két vezércikk, amely Kéri Pál és Fényes László egykori lapjában, a budapesti "Az Est" 1919 januári számaiban jelent meg róla. 1919 január 16-án így irt róla "Az Est":

"Két balkezét nadrágja zsebébe sülyesztve, csalódottan? vagy sértődötten? elvonult a küzdelem teréről a nemzetiségi betegség csodadoktora: Jászi tanár ur. Utána nem marad más, mint súlyos kudarcának emléke, az országot megszálló idegen seregek s e megszállás nyomorusága. Két hónappal ezelőtt úgy jött, mint egy csodatevő és úgy távozik, mint egy póruljárt kuruzsló. Bukása an-

nál súlyosabb, mert hiszen Wilson utolsó válasza megmutatta az utat, amelyen haladni kell, hogy eredményt érjen el a nemzetiségeknél. E helyett Jászi a maga elméleteinek kódébe vágott, az ő papirosdoktrínáihoz akarta hozzáidomítani a világot... Egy magyar miniszter, aki mindenben egy véleményt vallott legtulzóbb ellenségeinkkel, sőt sokban tullicitálta azokat!"

Igazságos vagy igazságtalan volt-e Jászi Oszkárral szemben Magyarország akkori legnagyobb példányszámban megjelenő liberális napilapja, ezt csak objektív történétírók tudják megállapítani. A tény az, hogy úgy írtak róla már Károlyi Mihály elnökségének utolsó hónapjaiban is, azóta még élesebben és ez a kép maradt meg róla a magyar közvéleményben.

Ez a néhány soros idézet is megmutatja, hogy milyen lejárt ember volt Jászi Oszkár Magyarországon már 1919 januárjában. Hogy ilyen ember milyen bizalmat kelthetne ma a magyar népben — azt nem nehéz elképzelni. Vámbéry és Jászi professzorok mellett Rákosi Mátyást ajánlja a jó Parker. Rákosi Mátyás, akinek Vámbéry volt a védőügyvédje, bizonyára a legjobb magyar név Moszkvában, de a volt magyar kommunista népbiztost aligha tartanák alkalmasnak a magyar nép milliói egy szabad magyar mozgalom vezetésére.

A jó Parker aligha gondolt arra, hogy az általa említett három név viselője közül, kettőt csak mint elméleti embert ismernek Magyarországon, akiknek legfőbb hivatásuk talán csak az volna, hogy eltereljék a figyelmet arról, hogy az egyetlen praktikus politikus a három közül Rákosi Mátyás, mint a szovjet rendszer hirhtedt propagandistája ismeretes a magyar nép előtt.

*

Persze, aki Vámbéryt, Jászit és Rákosi Mátyást tartja a szabad magyarok igazi reprezentánsának, az természetesen csodálkozással látja, hogy "Eckhardt Tibor bármiféle támogatást is kaphatott Amerikában, mint a szabad magyarok képviselője." Kár, hogy a New York Times moszkvai tudósítója nem

olvasta el a "Communist Internationale" 1939 februári számát, amely beszámol arról a harcról, amit Eckhardt Tibor folytatott Magyarországon a nazik ellen s amely arra szólította fel akkor a magyarországi titkos kommunista mozgalom résztvevőit is, hogy adják meg a szükséges támogatást Eckhardtnak is a nazik elleni harcához. Ez a cikk megértette volna a jó Parkerrel, hogy miért nyitotta meg a kapuit az Egyesült Államok Eckhardt Tibor előtt, miért siettette Montgomery amerikai követ Eckhardtot, hogy menjen Amerikába, amikor úgy látta, hogy már csak szabad földről lehet hatásosan küzdeni a nazik magyarországi befolyása ellen.

Természetesen ma sokan pengetnek más hurokat, mint 1939 februárjában. Ma azok, akik 1939 februárjában elismerték és méltányolták Eckhardt harcát a nazik ellen, miután politikai érdekeik, úgy kívánják: elfelejtik, hogy milyen politikát folytatott Eckhardt Hitler uralomra lépése óta és csak Eckhardt husz évvel ezelőtti politikáját hánytorgatják fel. Nem lehet kétséges, hogy

Eckhardt lemondása a "Független Magyarországért" mozgalom intézőbizottsági elnökségéről zavarba hozta azokat, akik Eckhardt személyét használták fel arra, hogy a "Független Magyarországért" mozgalmat elgáncsolják. Ezek azt hiszik, hogy Eckhardt félreállításával összeomlott az egész tábor, amely a "Független Magyarországért" mozgalom mögött állott. Erről pedig szó sincs.

Ha a "Független Magyarországért" mozgalom Eckhardt elnökségéről való lemondása után fel is függesztette ideiglenesen a működését, de a mozgalom maga nem szűnt meg, nem is szűnhetett meg, mert ez a mozgalom nem Eckhardt Tibor személyéhez volt kötve, hanem az Atlantic Charter szelleméhez, azokhoz a szabadságeszmékhez, amelyeknek alapján fogják az Egyesült Nemzetek a mostani háború után megteremteni az új világ békéjét. Személyi ügyé alacsonyítaná le a szabad magyar mozgalmat, aki egy pillanatig is azt tételezná fel, hogy ez a mozgalom egy személlyel áll vagy bukik. Nincs ember a világon, aki nagyobb, fontosabb lehetne, mint egy olyan eszme, amely egy egész nép, milliók sorsát döntheti el.

Az eszme — a szabad, független, demokratikus Magyarország eszméje, amely jó szomszédi együttműködéssel illeszkedik bele a dunai népek konföderációjába — tovább él s minél jobban kristályosodik ki, annál bizonyosabbak lehetünk abban, hogy olyan zászlóvivőkre fog találni, akik mögött zárt sorokban fog felvonulni minden szabad magyar, mert tudni fogják, hogy ezek a zászlóvivők nem fognak megalkudni a demokra-

tikus elvek tekintetében, nem fognak kompromisszumokra gondolni a bűnös magyar kormány-rendszerrel, de ugyanakkor nem fogják alárendelni a demokratikus magyar aspirációkat idegen imperializmusoknak s nem fogják megismételni azt sem, amit Jászi professzor ur csinált 1919-ben, amikor a budapesti "Az Est" szerint "tullicitálta még Magyarország ellenségeit is."

A szabad magyar mozgalom zászlóvivői csak olyanok lehetnek, akiknek magyarsága, éppen úgy, mint demokratikus hitvallása, az Atlantic Charterhez való hűsége minden vitán felül áll. Csak ilyen zászlóvivők kelhetnek bizalmat a szabad magyar mozgalom iránt a nazik és magyar Quislingjeik alatt synylődő, vérző magyar nép millióiban, csak ilyen zászlóvivők kaphatnak segítséget és támogatást az amerikai magyarság legszelebb soraitól, csak ilyen zászlóvivők semmisíthetik meg azokat az alattomos és aljas intrikák, amelyek akár nazi szimpatizálók részéről, akár liberálizmus álarca alatt folynak a szabad magyar gondolat, az Atlantic Charter ellen.

Hull külügyminiszter legutóbbi beszédében rámutatott arra, hogy az Atlantic Charter jótéteményei nem fognak sült galambként egy nemzetnek sem a szájába hullani. A szabadságért harcolni kell, a szabadságot ki kell érdemelni. A szabad magyar gondolat eljövendő zászlóvivőire vár az a feladat, hogy megfújják a harsonákat, amelyeknek hangja olyan erős és hatalmas lesz, hogy fel tudja rázni a magyar nép millióit és harcba tudja szólítani őket — harcba, a szabadság kiérdemlésére.